

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/70

วันที่ 28- 29 มิถุนายน 2562 จาก ทต.เวียงเทิง อ.เทิง จ.เชียงราย มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 58 คน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบัน ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเริ่มจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยส้าน และ หมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้นำแนวทางการพัฒนาทางเลือก ใช้สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีนโยบายที่สำคัญ คือการขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา รวมทั้งสิ้น 19 อำเภอ โดยมีมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการในการจัดฝึกอบรม

ทั้งนี้สิ่งที่คาดหวังในการอบรมนี้ คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริ หลักการทรงงาน และศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ 1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ 2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงิน และพึ่งพาตนเองได้ 3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ได้มีการสำรวจข้อมูลจริงพร้อมทั้งการคืนข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง และ 4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

การจัดการระบบน้ำ

1

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำ โดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปแปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : น้ำในบ่อสาธิตนี้ มีต้นน้ำมาจากแหล่งใด

ตอบ : มีแหล่งต้นน้ำเป็นลำธารที่มีแม่น้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี ซึ่งมีระยะทางไกลจากที่นี่ถึง 14 กิโลเมตรที่ชาวบ้านช่วยกันค้นหาแหล่งน้ำ เพื่อนำมาใช้ในการเกษตรและในหมู่บ้าน

ถาม : การติดตั้งมิเตอร์ในหมู่บ้าน มีมาตรการการบริหารจัดการอย่างไร

ตอบ : มีคณะกรรมการดูแลน้ำในหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันมีคณะกรรมการทั้งหมด 3 คน มีหน้าที่จดมิเตอร์น้ำ เก็บค่าบำรุงรักษา และซ่อมแซมระบบท่อ โดยให้ค่าตอบแทนที่ร้อยละ 10 บาทของค่าน้ำ

พืชระยะยาว ไม้ผล

2

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่

นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การปลูกมะม่วง ช่วงอายุต้นประมาณกี่ปี จึงจะสามารถให้ผลผลิตได้

ตอบ : การให้ผลผลิตของมะม่วงจะอยู่ที่ประมาณ 4-5 ปี

ถาม : การห่อผลมะม่วง มีข้อแนะนำในการห่อผลที่ช่วงอายุผลเท่าไร

ตอบ : ช่วงอายุผลประมาณ 100 วัน หรือ ความยาวของผลที่ 10 เซนติเมตร

ถาม : จะมีผลกระทบอย่างไร หากเราห่อผลมะม่วงก่อนถึงช่วงอายุผลที่จะห่อได้

ตอบ : ผลมะม่วงจะได้รับความร้อนจากถุญคาร์บอนก่อนช่วงอายุผลที่จะสามารถทนต่อความร้อนในระดับนี้ได้ ซึ่งจะส่งผลทำให้ผลร่วงก่อนการเก็บเกี่ยว

ถาม : ถุญคาร์บอนห่อมะม่วงน้ำดอกไม้ ควรใช้ถุงห่อขนาดเท่าใดจึงจะเหมาะสมกับขนาดของผล

ตอบ : ขนาด 25 x 30 เซนติเมตร

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การเพิ่มผลผลิตข้าว เป็นข้าวสายพันธุ์อีโต

ตอบ : สายพันธุ์อีโต หรือ กข 21

ถาม : การเพิ่มผลผลิตข้าว และคุณภาพข้าว โดยใช้สารชีวภัณฑ์ สามารถใช้กับข้าวสายพันธุ์อื่นได้หรือไม่

ตอบ : สามารถใช้ได้กับข้าวทุกสายพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นข้าวไร่หรือข้าวนา รวมถึงพืชสวน หรือพืชไร่แทบทุกชนิดอีกด้วย

ถาม : ข้าวสายพันธุ์ดั้งเดิมนี้ ได้นำเมล็ดพันธุ์ข้าวมาจากแหล่งใด

ตอบ : เกิดจากการเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว การเก็บรักษา และการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเอง รุ่นต่อรุ่นจากบรรพบุรุษเดิม การรักษาพันธุ์ข้าวนี้จึงเป็นการสานต่อวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน

ถาม : การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ สามารถใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีได้หรือไม่

ตอบ : สามารถใช้ร่วมได้ แต่อย่างไรก็ตามการใช้เพียงปุ๋ยหมักชีวภาพเพียงอย่างเดียว จะช่วยให้พืชได้รับการบำรุงหน้าดินและฟื้นฟูหน้าดินได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังช่วยในการลดต้นทุนการผลิตในแปลงเกษตรอีกด้วย

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : เป็ดที่จะสามารถขายในท้องตลาดได้ ต้องมีช่วงอายุที่ประมาณเท่าใด

ตอบ : ช่วงอายุประมาณ 7 – 8 เดือน

ถาม : เป็ดมีอัตราการให้ไข่ ประมาณกี่ฟองต่อปี

ตอบ : ประมาณ 280 ฟอง/ตัว/ปี

ถาม : ปัจจุบันในโรงเรียน เลี้ยงเป็ดไข่อีกี่ตัว

ตอบ : 37 ตัว

ถาม : สูตรต้นกล้วยหมัก มีข้อดี หรือ ข้อแตกต่างจากอาหารสำเร็จรูปตามท้องตลาดทั่วไปอย่างไร

ตอบ : สูตรต้นกล้วยหมัก เป็นสูตรอาหารลดต้นทุน เพื่อช่วยในการลดต้นทุนการผลิตสัตว์ในพื้นที่ ซึ่งมีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของสัตว์ ระบบการขับถ่าย รวมถึงช่วยลดกลิ่นจากมูลสัตว์ให้เจือจางลง

ถาม : มีข้อเสนอแนะอย่างไร ที่ช่วยให้ไข่เป็ดหรือไข่ไก่มีสีของไข่แดงที่สด

ตอบ : สามารถให้ผัก/ผลไม้กลุ่มสีแดง สีเหลือง หรือสีส้ม เป็นอาหารเสริมหรืออาหารว่างให้กับเป็ด หรือ ไก่ เช่น มะเขือเทศ พริกทอง เป็นต้น ซึ่งเป็นสารกลุ่มฟลาโวนอยด์ จะช่วยให้ไข่แดงมีสีที่สดนารับประทาน

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้

เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิตย์ : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุนแรง เข้าร่วมโครงการครั้งแรกโดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

ถาม : ท่านคิดว่าจะมีวิธีการใดที่จะช่วยให้ผู้ที่กำลังเสพยาเสพติดหันมาลด ละ เลิกจากวงจรนี้

ตอบ : คุณมานิตย์ กล่าวว่า ก่อนอื่นต้องเริ่มจากสังคมและสภาพแวดล้อมในชุมชน ต้องปลอดภัยเสพยาทางชุมชนต้องช่วยกันสอดส่องดูแล และปราบปรามอย่างจริงจัง และที่สำคัญ คือ การเข้าใจถึงปัญหาของผู้เสพ การใช้ใจเข้าใจ พูดคุยอย่างเข้าใจ และการให้โอกาสจากผู้คนรอบข้างให้ผู้เสพกลับเข้ามาอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจอีกครั้ง

ถาม : คุณส่องแสง เคยพบเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ค้ายากับหน่วยงานลาดตระเวนบ้างหรือไม่

ตอบ : เคยพบอยู่บ้าง ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้ เราต้องหลบซ่อนตัวและห้ามวิ่งหนีไปไหน เพื่อไม่ให้ตกเป็นเป้ายิง

ถาม : หลังจากการออกจากวงจรยาเสพติด ท่านมีความคาดหวังจากสังคมอย่างไร

ตอบ : ต้องการโอกาส และความเชื่อใจ นั่นคือ โอกาสในการให้อาชีพ ให้ความไว้วางใจ และเชื่อใจว่าเราจะไม่กลับไปอยู่ในวงจรนั้นอีกครั้ง

การแลกเปลี่ยนภาคราชการ กับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุธาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ และ นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักษ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชาคมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า

ร้อยละ 80 และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วม
โครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด

ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान
หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่อ
อีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็น
ต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน ในช่วงขึ้นแรกของการ
ดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจข้อมูลเศรษฐกิจ
สังคมหลังจากนั้น ได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูล
ให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่
ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการ
ประชาคมซึ่งในเวทีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงาน
เข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการ
แก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำให้ได้
แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหา
อาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหา
แล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้
ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อ
การบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วน
ร่วมและได้ดูแลกันเอง

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

**นายปิติธรรม รัฐิมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ**

ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 60 คน โดย
ได้เปรียบเทียบให้ได้เห็นถึงความสำคัญขององค์
ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน
นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววราฮการที่ 9 ได้ทำมา
และได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตาม
ศาสตร์พระราชา **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้
องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติ
ป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้
ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการทรงแก้ปัญหาของ
ชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการ

อบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักงาน ในหัวข้อ “**การ
ระเบิดจากข้างใน**” ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้
ได้ฟัง จากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่
สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ “**ขาดทุนคือ
กำไร**”การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่า
กลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ
คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ
20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน
4 คืน และ

2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการ
ของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอ
โครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความ
ต้องการของชุมชนซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการ
ประชาคม มีส่วนร่วมของ อปท. โดยใช้งบของ อปท.เป็น
หลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิด
ทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และ
สามารถดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณของแต่ละปี
ทั้งนี้ ไม่ใช่ทุก อปท. จะได้มาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2
เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปติดตามในพื้นที่ ว่า
หลังจากอบรมแล้ว อปท. ไหนมีความพร้อมตามโจทย์ที่
ให้การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือก
เข้าอบรมในหลักสูตรที่ 2

การสรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ
กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจ
สำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน
พื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่
สามารถพัฒนาได้

เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน
“**เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่
เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ใน
หลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และ
มาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. การแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน คือ 1. ป่าใช้สอย
ปลูกป่าไผ่ 2. ที่เนินเขา ปลูกไม้ผล 3. ที่ดอน
การปลูกพืชผสมผสาน และ 4. ที่นา การเพิ่ม
ผลผลิตข้าว และการปลูกพืชหลังนา
2. การสนับสนุนให้ชาวบ้านและเกษตรกรใน
พื้นที่ปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ เช่น เหลืองอินเดีย
จิ้วดอกแดง และหางนกยูง เพื่อความสวยงาม
และ ให้ร่มเงากับต้นกาแฟโรบัสต้า
3. การรวมกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เพื่อต่อรอง
ราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
4. การผลิตผลผลิตทางเกษตรให้มีคุณภาพ โดย
การขอมาตรฐานรองรับ GAP
5. การปรับเปลี่ยนสายพันธุ์มะม่วงให้ตรงตาม
ตลาดต้องการ
6. การเลี้ยงไก่ดำพันธุ์ภูพาน 3 สายพันธุ์ ภูพาน
1 ขนสีดำ ไก่ดำพันธุ์ภูพาน 2 ขนสีขาว และ
ไก่ดำพันธุ์ภูพาน 3 ขนสีทอง
7. การเพาะพันธุ์หญ้าเนเปียร์หวาน พันธุ์
อิสราเอล เพื่อนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์
8. สูตรอาหารลดต้นทุน จากต้นกล้วยหมัก
9. อาหารลดต้นทุน สามารถเก็บได้นาน 45 วัน
10. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยา/วัคซีน
กองทุนอาหารสัตว์ และกองทุนสนับสนุน
วัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
11. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อช่วย
ในการส่งเสริม และลดอัตราการตายในพื้นที่
12. การพัฒนาเครื่องมือการเกษตรขนาดเล็ก
เพื่อลดรายจ่ายในชุมชน
13. การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการใช้
สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยหมักชีวภาพ
14. วิธีการขยายหัวเชื้อสารชีวภัณฑ์ เพื่อนำมาใช้
ในแปลงการเกษตร
15. การแบ่งพื้นที่การเกษตรใน 1 ไร่ 1 แสน
ออกเป็น 3 ส่วน คือ บ่อน้ำ การปลูกพืช
หมุนเวียน และปศุสัตว์
16. การปลูกพืชหมุนเวียนใน 3 ระยะ คือ ระยะ
สั้น ระยะกลาง และระยะยาว
17. การขายผลผลิตทางการเกษตรในชุมชน เพื่อ
สร้างรายได้หมุนเวียนในชุมชน
18. อ่างพวงสันเขามี 2 ประเภท คือ อ่างพวง
พลาสติก และอ่างพวงข่อยซีเมนต์
19. การใช้ระบบกักน้ำ ในการลำเลียงน้ำจาก
ที่สูงลงสู่ที่ต่ำ หรือ จากบ่อแม่ สู่บ่อลูก สู่บ่อ
หลาน
20. อ่างพวงสันเขา สามารถใช้กับพื้นที่รับน้ำทาง
การเกษตรได้ประมาณ 12-20 ไร่

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การนำพันธุ์ไก่ดำภูพาน ไปเลี้ยงเพื่อการส่งเสริมให้ทานในครัวเรือน และ สร้างการตลาดทางปศุสัตว์ในพื้นที่
2. การขยายพันธุ์หญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอลในพื้นที่เพื่อนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์
3. การนำสูตรอาหารลดต้นทุนไปใช้ และขยายผลในพื้นที่
4. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
5. การผลิตมะม่วงที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการขาย
6. การตระหนักและสร้างจิตสำนึกให้กับผู้คนในชุมชน
น้อมนำศาสตร์พระราชามาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/70 ทตเชียงราช.เทิง จ.เวียงเทิง อ.

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	89.09	10.91	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	70.91	23.64	5.45	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	67.27	27.27	5.45	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	83.64	14.55	1.82	-
วิทยากรมีความรู้	94.55	5.45	-	-
สถานที่อบรม	81.82	18.18	-	-
สถานที่พัก	74.55	23.64	1.82	-
อาหารและเครื่องดื่ม	94.55	5.45	-	-
หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 55 คน จาก 58 คน				